

MINH GIÁC THIỀN SƯ NGŨ LỤC

QUYỂN 2

* Nêu Tăng hỏi Triệu Châu khi đạo nhân gặp nhau thì thế nào?

Triệu Châu nói: Trình thùng sơn.

Sư nói: Chư Thiền đức có ai biết Triệu Châu không? Ra đây cùng bàn luận, nếu chưa biện rõ thì giống như theo đầu nêu điểm phá cho các ông. Bốn nhân chín bằng ba mươi sáu đầu.

Nêu Lâm Tế dạy chúng: Có một vô vị chân nhân, thường ở ra vào ở cửa các ông. Người tâm ban đầu chưa chứng cứ xem thử. Lúc ấy có Tăng hỏi:

Thế nào là một vô vị chân nhân. Lâm Tế xuống giường thiền cầm cột trụ. Ông Tăng này suy nghĩ. Lâm Tế nói: Vô vị chân nhân là cục cục khô. Tuyết Phong nghe vậy nói:

- Lâm Tế giống như giặc lấy không.

Sư nói: Kẻ khác ăn cắp, quỷ thần chẳng biết, đã bị Tuyết Phong nhìn thấy, Lâm Tế không phải khéo léo. Lại gọi đại chúng! Tuyết Phong ngày nay đã đổi cặp mắt sáng của các ông rồi, ông nếu không tin, mỗi người về liêu xá của mình tìm xem.

Nêu Tăng đứng hầu Bảo Phước, Phước nói, ông được tâm thô thế. Bảo Phước đưa một cục đất cho Tăng nói: Ông ném ra ngoài cửa đi! Tăng ném rồi lại đến nói: Chỗ nào là tâm thô của mõ giáp?

- Ta thấy ông soang soảng nên nói tâm ông thô.

Sư nói: Thế thì ông Tăng bị Bảo Phước đốt nóng mắt. Đâu có thể thật không che tà ngụy công vậy không chưa trực thẳng. Tuyết Đậu sẽ nay nhìn xưa, đối với lý không cam là một bọn ông. Bỗng đến trong Tăng đường, ra vào liêu xá soang soảng cũng không biết, gần đây tâm thô chuyển thanh, ta nếu bỏ qua thì thấy mọi người kiểm trách. Sư đưa gậy lên rồi xuống tòa.

Đại chúng một lúc giải tán.

Nêu Tuyết Phong gõ cửa Hòa thượng Quán.

Quán hỏi: Ai?

- Phượng Hoàng.

- Làm gì?

- Ăn lão Quán.

Quán bèn mở cửa, Tuyết Phong vào, bị Quán xô vào cột nói:

- Nói, nói...

Tuyết Phong suy nghĩ, bị Quán đẩy ra.

Tuyết Phong sau đó dạy chúng nói: Ta lúc ấy nếu vào được cửa lão Quán, bọn ông uống hèm rượu, tìm chỗ nào.

Có một lão tức nói:

Tuyết Phong có lời này, lúc ấy vào không được, như nay vào cũng không được.

Sư nói: Gã vong ơn bội đức có gì giao thiệp, lúc ấy vào không được há là dạy ông vào. Nay đã tìm không được, nhiều người Tuyết Phong đều đứng dưới cửa lão Quán.

Nêu Lâm Tế đứng đầu Đức Sơn. Sơn nói: Ngày nay khốn khổ.

Lâm Tế nói: Lão này ngủ nói mê làm sao.

Sư bèn đánh. Tế nhào xuống võng. Sơn bèn thôi.

Sư nói: Hai tác giả có mắt thốt trác cùng lúc; có dụng thốt trác cùng lúc. Tuyết Đậu định cướp con hươu trong miệng mãnh hổ. Xé thịt thỏ dưới móng vuốt của chim ưng đối khát. Dám nói: Làm Tế Đức Sơn, cả hai đều mù. Có người biện được,hoành hành thiên hạ.

Hòa thượng Càn Phong nói: Nếu một không được nêu hai, một phen cởi mở rơi vào thứ hai.

Vân Môn ra chúng thưa: Hôm qua có người từ Thiên Thai đến rồi đi về Nam Nhạc. Tuyết Phong xuống tòa nói: Đại chúng! Ngày mai không cần phổ thỉnh.

Sư nói: Xem ông ta là tác giả thổ lộ tin tức này. Y nhiên bất đồng. Như gã mù lừa chọc què nhau bèn dơ gậy lên nói: “Cởi mở một phen” Sư liền xuống tòa.

Nêu Huyền Sa nói: Ta có chánh pháp nhãn tạng nay phó chúc cho Ma-ha-Ca-Diếp. Như nói trắng. Tào Khê dựng phát trần như ngón tay chỉ trắng.

Cổ Sơn nói: Trắng nuốt Huyền Sa, Ông A sư này đến ta tìm trắng. Cổ Sơn không chịu, lại trở về với chúng nói: Nói ta đến ông ta tìm trắng.

Sư nói: Huyền Sa, Cổ Sơn như sắp bày trăm ngàn quân trận lớn.

Chỉ ném ngói chạm nhau. Hoặc có nạp tặng biện được nên biết có chánh pháp nhãn tạng.

Nêu: Trường Khánh nói: Tịnh Khiết đánh Lũy Liễu, lại đi đến tìm ta. Ta cho ông một gậy vào xương sống, có một gậy đến ông, ông phải sinh hổ thẹn, không có một gậy đến ông, ông lãnh hội chỗ nào. Sư nói: Tuyết Đậu thì không vậy. Tịnh Khiết đánh Lũy Liễu, phải đến gần trước, tay ta cho ông một gậy, có một gậy đến ông, ông lại chịu khuất phục, không một gậy đến ông, che ông bình xuất, chỉ hội như thế.

KHÁM BIỆN.

Ngày nọ Thị giả báo có ba người từ Thụy Nham mới đến. Sư nói: Dạy y bày tọa cụ lễ bái đi. Tăng ấy mới vào, sư dờ gậy lên.

Tăng nói: Mỗ giáp đến lễ bài Hòa thượng.

Sư nói: Hồng hồng, cái gì là Tham Đầu.

Một Tăng đến gần hỏi, Sư nói: Sao ông mất đi ông bỏ đạo nghiệm tăng.

Còn lãnh hội lòng từ bi của Hòa thượng.

Sư nói: Qua đứng một bên này.

Lại hỏi người thứ hai tìm bạn phải hơn mình, như ta không bằng không. Sư lấy gậy chỉ Tham Đầu nói: Ông vì sao theo gã thùng sơn.

Tăng nói: Mỗ giáp mới thọ giới.

Sư cũng nói phỏng chừng: Đứng qua một bên.

Lại hỏi Tăng thứ ba. Hai người mới đến thua thiếu rồi, ông kham làm người nào?

Tăng suy nghĩ.

Sư bèn hét “đứng qua một bên”. Rồi nói: Cứ hợp nhất thời chôn đi. Lại nghĩ từ xa đến, hãy tham thiền đi.

Hỏi tăng mới đến: Tìm thầy hỏi đạo ngao du sơn thủy.

Tăng nói: Cám ơn Hòa thượng chiếu cố hỏi.

Sư bèn hét: Chỉ đối với ta trong lỗ mũi.

Tăng không đáp được

Sư nói: Khổ giết người lại đây! Biết đến Tuyết Đậu không?

Tăng thưa: Không biết đến.

Sư đánh một gậy nói: Con cháu không được phạm xúy.

Một hôm, hai người mới đến. Sư nói:

- Nạp tăng bà chủ.

Tăng thưa: Xin Hòa thượng giám xét.

Sư nói: Một không thành, hai không phải.

Tăng thưa: Không cần nhọc như thế.

Sư nói: Ta tạm bỏ qua. Sáng đến Tây Thiên chiều đến Đông Độ.

Như thế nào?

Sư nói: Để nạp Tăng tham thiên đi.

Hỏi tăng mới đến: Từ đâu tới?

- Hòa thượng nói gì?

Sư nói: Ta hỏi ông từ đâu đến?

Tăng đứng lui lại.

Sư nói: Không thể chịu được, không nói chỗ đến, lấy gậy đến.

Tăng nói: Mỗ giáp từ Phụng Xuyên đến.

Sư nói: Đánh gã bịp bợm này, sao không nói thế.

Lại hỏi người thứ hai Ông cũng vừa đến chỗ.

Tăng nói: Mỗ giáp sắp rời Đại Mai.

Sư nói: Hai đoạn không đồng đáng cho ba gậy, tạm bỏ qua.

Ngày nọ Tông Thủ Tọa đến, mới suy nghĩ nhân sự sự đứng nói:
Đã biệt tín thao lược, lại phải vòng tay quy hàng.

Tông nói: Ngày nay bại trận.

Sư nói: Kiếm nhọn chưa thi thố, thân giặc đã lộ.

Tông nói: Thở mau giết người.

Sư nói: Tướng bại không chém.

- Đúng vậy.

- Lẽ bái đi.

- Sau ba mươi năm có người nêu.

- Đã bỏ qua ông.

Hỏi Thánh Đạo Giả: Việc tham lâu thế nào?

- Trời xanh.

- Chạy loạn làm sao?

Tăng hét.

Sư nói: Ăn gậy.

Tăng suy nghĩ định dơ tay lên.

Sư lấy tọa cụ định đánh nói: Ông xem gã mù này loạn.

Ngày nọ, có năm người mới đến. Sư nói: Đều không mất việc
hành cước.

Tăng suy nghĩ.

Sư nói: Như lãnh hội qua.

Có Thượng tòa Lương Châu đến. Như làm với thế như ngủ.

Tăng thưa: Mới đến gặp nhau.

Sư không đáp.

Tăng lại nói: Mới đến gặp nhau.

Sư lớn tiếng nói: Ai?

- Mới đến.
- Đã biết tham thiên đi.
- Mỗ giáp là Đại Long thọ nghiệp.
- Sư quát: Đồ thùng sơn ai biết ông.
- Tăng đến gần nhân sự.
- Sư nói: Tốt tốt! Lễ bái đi!
- Tăng nói: Gặp nhau rồi.
- Sư nói: Có biết Thượng tòa Thư không?
- Là sư huynh.
- Vì sao ông chọc quê ông ta?
- Hòa thượng nghĩ được.
- Gã đập rách giày cỏ, không thể đánh được ông, hãy ngồi uống trà đi.
- Hỏi Tăng: Từ đâu đến?
- Thiên Thai.
- Còn thấy Trí giả không?
- Thấy.
- Vì sao ở dưới gót chân ta?
- Tăng không đáp được.
- Kẻ vọng ngữ rộng tuếch.
- Hỏi Tăng: Từ đâu đến?
- Ôn Châu.
- Có biết Vĩnh Gia đại sư không?
- Là người Hương nhân.
- Cách biển với ông.
- Rõ vậy.
- Mà cũng không bằng nói thẳng.
- Tăng không đáp được.
- Sư nói: Hừ.
- Sư ở Đại Long làm Tri khách, Lý Điện Viện đến núi uống trà đàm đạo hỏi sư: Tri khách là trưởng lão Hương Nhân.
- Không dám.
- Ở đây không được chạy loạn.
- Sư nói: Vốn là hành cước.
- Hành cước là việc gì?
- Xem chạy loạn. Viện mỉm cười.
- Sư ở Cảnh Đức Trì Châu làm Thủ tọa. Lúc ấy Thái thú từng là học sĩ vào viện hỏi thăm nhau. Đang ăn quả uống trà học sĩ lấy quả táo ném

xuống đất, gọi sư: “Thủ Tòa”.

Sư đáp: “Dạ.”

Học sĩ nói: Người xưa nói không rời đường xứ thường trong lặng. Sư chỉ Trưởng lão Cảnh Đức nói: Chỉ lão này bí cũng không biết thế nào?

Sĩ nói: Thư tòa biết cũng không được không lỗi.

Sư nói: Người mắt sáng khó lừa.

Sư đến Thái Hồ có Dư Tuần Kiểm thỉnh sư cùng thượng tòa Chí Y thọ trai mới đứng dậy kiểm hỏi giúp Quan, ngày nay sai hai nạp tặng thọ trai, được quả báo gì?

Sư nói: Mưu tính một hạt gạo của người mất đi nửa năm lương thực, y nói: Lâm hành mới biết chủ nhân khoan hồng.

Sư gọi: Xá nhân Xá nhân ôm đầu.

Sư chỉ y nói: Nạp tử gốc rễ, trai tặng ông ta rất có ích?

Tuần Kiểm cười lớn. Sư bèn đứng dậy đi.

Sư đến Tuyết Đậu, đi qua Hàng Châu. Từ chuyển vận hỏi sư: Danh sơn Tuyết Đậu, có con mắt nạp tặng, bỗng dựa nhau đến. Trưởng lão làm sao sai ông ta?

Sư lớn tiếng gọi Khách Ty. Ty đến trước, Sư nói: Vận sứ hỏi cái gì?

Sứ nói: Đẩy qua.

- Đẩy qua lại đâu được.

Sứ không nói.

- Tất cả không tiện nghi.

Sứ lại hỏi: Trưởng lão mấy ngày qua sông Tiền đường?

Sư đáp: Sơn tăng chưa dám đi trước.

Sứ nói: Làm cái gì?

Sư nói: Từ chuyển vận đoạn người có ngôi vị trọng yếu.

Sứ nói: Ngày nay trưởng lão gỡ tôi mới lên.

Sư bèn từ chối.

Sư ở Phước Nghiêm Nam Nhạc làm Tạng chủ (người coi phòng kinh sách).

Lý Điện Viện cùng Nhã trưởng lão vào Tạng viện. Sư ra tiếp Điện Viện nói: Tạng chủ phải không?

Sư nói: Không dám.

Viện nói: Trong Tạng có nói hạ quan không?

Sư nói: Trước mắt đáng nghiêm.

Viện nói: Việc nghiêm là thế nào?

Sư nói: Không tiêu một mũi nhọn.

Viện không nói.

Sư nói: Tạm thỉnh Điện Viện về liêu. Đang ngồi uống trà khí núi bỗng ngồi lên. Nhã nói: Điện Viện dạo núi, trở ngại sương khói.

Viện nói: Thánh tích Linh Phong vì sao lại có cái này?

Sư nói: Không có phương dưới.

Viện suy nghĩ nói: Nhã nói Tạng chủ như quán Phúc Nghiêm. Sư nói: Thượng hãy đừng mở mắt.

Viện nói: Tác gia tác gia.

Sư nói: Điện Viện Tôn trọng.

Khi ấy có đạo sĩ tú tài đến viện. Lại hỏi: Trong ba giáo, giáo nào hơn hết. Sư bèn nghiêng mình đứng dậy.

Viện nói: Có miệng sao không nói.

Sư nói: Đối với Phu tử khó nói.

Viện nói: Thôi thôi liền đứng dậy.

Sư nói: Mới đến vội vàng.

Khi sư ở Hải Hội Thư Châu, nhân Tư Thông Phán hỏi: Trong núi có bao nhiêu chúng?

- Một trăm Tăng.

- Đã là Hải hội vì sao chỉ có trăm Tăng?

- Người bần trí kém.

Lại nói: Sau ông ta có người nêu.

Lại hỏi: Trưởng lão trong núi hàng ngày nói gì?

- Đi đường gặp kiếm khách.

- ùm.

- Sư bèn từ giả lui ra.

Sư ở Minh Châu, thấy Học sĩ đang ngồi.

Sư hỏi: Tăng cùng trưởng lão Thanh thương lượng Triệu Châu khám phá Bà tử. Đầu mối có chỗ khám phá không?

Sư nói: Trưởng lão Thanh nói gì?

Học sĩ nói: Lại đi như vậy.

Sư nói: Trưởng lão Thanh cởi mở một phen, học sĩ có biết nạp tăng thiên hạ ra Bà tử cuộn áo không được không?

Học sĩ nói: Ở đây chẳng có chỗ nói. Triệu Châu như không khám phá Bà tử, một đời chịu khuất phục.

Sư nói: Khám phá rồi.

Sư cùng Tăng chúng vào thành khát thực, học sĩ trước có công văn cấm tuyệt Tăng đạo đưa thiệp. Sư cũng theo lệ đó: Và có tụng gởi Học

sĩ rằng: (Ngọc rơi ngói ngưng mây vừa tan, ở núi trữ tình gỏi lớp thành. Sai anh nói chưa gặp nhau, không luyến Cam đường đi trong bóng.)

Học sĩ đáp lại: Lao nhọc việc đời theo chìm nổi nhất tánh sáng trong từ xưa đến nay, mắt chạm đạo còn không cách trở, cần gì thấy mặt mới biết lòng.

Lại sai người thỉnh. Sư nói: Gặp nhau rồi.

Học sĩ nói: Đạo còn không cách trở, thật vào không được.

Sư nói: Sau đó thấy trưởng lão chỗ khác.

Học sĩ không thỉnh. Nêu y.

Học sĩ nói: Nêu lại ngại gì?

Sư nói: Sơn tăng tội lỗi.

- Tốt lắm.

Sư nói: Dạ dạ.

Sau khi học sĩ giải ấn, sư đưa đến Việt Châu, ở mấy ngày bèn từ giã. Học sĩ cố giữ lại. Sư nói: Về núi trụ trì không quên Học sĩ ngày này.

Học sĩ nói: Nhà nạp tăng thích lấy không định.

Sư nói: Đâu được đến đây.

Học sĩ không nói.

Sư nói: Đã hãm học sĩ buông lời.

Học sĩ nói: Dễ ra thanh đưa nhau.

Sư bèn lui.

Học sĩ đến Khánh Định, bầy trái cây trà nước xong. Sư hỏi: Học sĩ từ đâu đây vừa từ biệt lại gặp nhau chỗ nào?

Học sĩ nói: Trưởng lão vì sao đối mặt quên đi.

Sư nói: Cầu tâm Tăng cũng đủ rồi. Lúc ấy Hòa thượng Quảng Tuệ lại hỏi: Sư từ đây vừa từ biệt, lại gặp nhau với Học sĩ nơi nào?

Sư nói: Chính là ngàn dặm vạn dặm do đó lấy khác.

Học sĩ nói: Thiện là đạo lộ.

Sư nói: Dạ dạ.

Ca tụng Tặng Trưởng Lão Thanh Y.

Thiên y quý báu trưởng lão vô giá. Kim ô mọc ở phím đông vào sáng sớm. Năm khác hoặc cần con cháu. Vô cơ phải vào cỏ hoang.

- *Gởi trưởng lão Diệu Quả Chánh.*

Có một chút cơ nghi rất cô tuyệt. Tâm tình hoại chỉ vàng sắt du lịch không biết tham hỏi ai. Từng nói trời không có mặt trăng thứ hai. Nghe gần chặt đứt xiềng xích dong ruổi. Vật gì đem ra vốn là gốc của nó. Bay thẳng lên trời ba mươi ba. Thấy hay không vì anh khó khăn.

Trong núi mịt mờ cũng khô héo. Năm tháng trôi đua tranh bảy mươi chín. Nam bắc đông tây vui gió xưa. Lúc ấy có người nối tiếp sau.

- *Đưa thị giả Tông.*

Mãi nhờ Thiều Dương dạy câu kỳ lạ. Người xưa đến đây còn không ở. Tông thiên chín vạn từng trình bày. Ta nghĩ bảy màn còn bước một mình, lớp núi bỗng ông đến gõ cửa. Tự nói vết lẻ như đoạn mây đứt. Tuyết Đình vừa xa tuy hận nhiều lại có cùng phần trắng trong núi (câu này là người Tông Thiên rời núi ngày có làm). Khảng khái như thế chẳng mong mỗi. Gió mát bao la không chỗ tránh. Trên trời thiên hạ biết hay không biết. Năm lá ngàn đèn lại há chi?

- *Tiểu Khê tặng Phổ Thiên giả.*

Năm tháng sẽ hết trời sáng lạnh khắp nơi. Ông già là tựa gối quanh co lại khó. Thiên khách Vạn Sam đến tìm ta. Ngôn ý siêng năng khuyên thanh đọa, liếc mắt cánh buồm lại theo về. Trăm đốt tứ chi khó gánh vác. Gió lành lạnh, sông êm êm, cưỡng viết lời từ biệt mấy không thành. Tầng núi tự nhiên tri kỷ cũ gặp nhau không quên được tình này.

- *Đưa Thiên giả Thanh.*

Có Thiên giả hề linh cơ rộng lớn. Phương trong phương ngoài ai luận bàn. Ra biển đều hề tiếng bóng bước theo. Một trượng một cành không phải dụng. Phương trong phương ngoài ai luận bàn. Gió xuân đến hề nơi nào khác. Đâu từng quét hết tuyết núi xưa. Dõi mắt xa xăm nghĩ người xa. Tào Khê chịu cùng thêm lúc này. Thanh hề thanh khổ nên còn mãi. Đẹp hề bỏ ngựa thôi cùng vết. Gãy móng tay tàn hết sáu lá hoa. Tây Sơn một đi không tin tức.

- *Đưa một thiên giả.*

Trời được một đất được một. Vương được một hề không bằng đôi. Sông được một hề về biển lớn. Nên thấy ba núi cao vôi vôi. Một được một lại sao hẳn được. Xưa nay không từng ở trượng thất. Lại là ai trong ngàn bóng hoa. Tám mặt gió mát chiếu trời hồng. Một thiên một thiên cần nhớ lấy. Như răng cốt khó hề lại cho nhau. Ganh đánh ném kim bỗng mang đến. Phất tay áo mỗi mỗi bỏ đi.

- *Đưa Thiên Khách Toàn.*

Có rồng hổ vằn hề khi hợp nhau. Có thể đi hề chỗ người về. Đông Tây nối gót hề lại ai. Là tà trên dưới, nhìn phương hề cơ còn cơ chưa. Toàn thiên toàn thiên biết không biết. Đại thi cửa mở hề trần phân đáng vậy.

- *Đưa Tĩnh Sơn Thủy.*

Góc từng trên đá từng chỉ ta. Bốn bề bao la ia chưa được. Há biết

phượng trắng truyền âm hay. Vứt đi mây loạn ngàn vạn mảnh. Khe núi điệp trùng xuân đến chiều. Gió đưa hoa tán bông liễu bay. Chậu vàng đợi trăng nên có kỳ. Mũ báu soi nước há không y cứ. Tỉnh Thiên lại nhớ ta dặn dò. Kia hề quốc độ đêm soi sáng. Gặp nhau bao dung chẳng bằng nhân. Cảnh người trời đi còn vết cao.

- *Gởi Tặng Chủ Thu Thiên giả.*

Người Tân Châu ra bán củi, Tặng trong năm long tố ngày đêm. Huỳnh mai giữ được lá hoa xưa. Không nhờ vật hề lại chống cao. Thiên hay lau sạch không bụi bặm. Nhưng hết các nạn mắc chưa khai. Qua lại trên đá cầu văn tự. Đâu được cô phong lại chỗ đến. Gần có có người tìm Tổ ta. Nói rằng ở chỗ sâu thôn Lô. Trộm được nhà bên một chút sáng. Dùng làm ngàn đèn để nối dòng. Ha ha ha đất rộng trời bao la đâu có thể.

- *Đưa Vân Thiên Đức.*

Lão trong núi hề tám mốt. Nhân gửi mười năm giúp bút từ. Dù khoe bước tiến ngày lúc này. Há khỏi Long Chung cười ngày khác. Lúc khác ai cũng theo cơ biến. Nửa đêm giờ ngọc lạnh cốc sinh mặt nước. Chẳng có bóng sáng nơi nào đến. Ngược mắt loạn bay sao đầu chuyển. Ca hề ca hề khổ tìm tòi. Xa tặng Vân Thiên thẹn tiêu cách. Trên chiếu Huỳnh Mai thổi gió xưa. Hát cao tự biết trời đất hẹp.

- *Tặng Lục Học Sĩ.*

Lục Đại phu ngày xưa, nhiều người tụ tập du phương. Lục Số Quân ngày nay lại cùng không sinh hội. Nướ lớn đang dò la.

Kiểm dài mài mài dũa. Hoặc hỏi rãnh an nhàn. Không biết như là đáp.

- *Đi thuyền.*

Thuyền lẻ chon lên bên ngàn sông. Thừa hứng dạo chơi nghĩ chưa thôi. Nhìn hưởng về mặt trời sắc xuân đã chiều tối. Thuận dòng trở về tình quê bao la. Hát lớn khách câu thu tơ lụa. Làm bóng Sa Cầm quét sạch lông chim. Nghĩ lại nổi gót xưa vô vạn ý. Biển tối lúc đầu bức người lạnh. Phía đông ở hiện ngẫu làm.

Rừng trúc núi nhỏ cảnh đơn sơ. Chợt đến nhàn ngồi biết thoải mái. Bỗng nhiên đổi mắt ai biết ta. Hờn vào ngàn vạn núi mây gay.

MINH GIÁC THIÊN SƯ HẬU LỤC.

Sư thượng đường nói: Trời trời trời lên hưởng đông, trời trời trời lặn hưởng Tây, tuần hoàn ba trăm sáu mươi ngày, mấy người hiểu biết hang hốc mở ra sáng suốt đẹp đẽ, định lấy hoảng hoảng hốt hốt. Anh

không thấy, thành Tỳ Da Ly, người trên đó một nhà, xa xăm là vật gì?

Sư gọi đại chúng nói: Mở to mắt ra. Rồi Sư bèn xuống tòa.

Thượng đường nói: Vàng ròng làm đất, bạc trắng làm tường vách.

Lão Thích Ca không cho đi ỉa ở đây.

Sư lấy gậy gạt ra nói: Hãy xem, rơi trên đầu mọi người.

Sư thượng đường nói: Ba ngàn kiếm khách nay ở đâu? Riêng cho Trang chu đến thái bình. Sư bèn xuống tòa.

Một hôm Sư nói: Đại chúng! Một mảnh ruộng phân phó đến nhiều thời. Bốn người ông đến ranh giới bờ đê còn chưa biết. Nếu cần một cây hai cây trung tâm, ta cũng không tiếc. Im lặng hồi lâu nói: Ăn hại làm sao?

Nhân Tuyết dạy chúng rằng: Trên đầu trắng xóa dưới chân trắng xóa. Tôn giả Kim sắc một mình lên lầu cao, mở mắt tạo tội, nhắm mắt chịu hỏa tai. Thế nào thế nào lưới trời bao la.

Sư thượng đường mọi người vân tập xong. Sư nói: Khám phá rồi, Sư bèn xuống tòa.

Sư thượng đường: Dơ gậy nói: Mắt trong vật, vật trong mắt. Mười phương chư Phật cùng ở đây mà khởi lãnh hội chưa? Gã mù về thiên đường.

Sư thượng đường nói: Long Tuyền và đao rìu, đồng là sắt mà có bén lụt có khác. Ngựa hèn và ngựa ký, cùng một con đường nhưng chạy chậm nhanh có khác. Rõ như vậy rõ ràng như vậy. Một ra, một vào, nửa khép nửa mở. Dòng nửa mệnh môn rộng rãi, hãy phân biệt trắng.

Sư thượng đường nói: Đáng được động đất mưa hoa. Làm sao về thiên đường nhóm lửa. Sư bèn xuống tòa.

Một ngày vẫn tham, Sư đứng trước Tăng đường nói: Không đánh trống lên không được, đem bỏ cửa vào không được, nói mau! nói mau!

Đại chúng! Chớp mắt, sư lấy gậy một lúc đuổi đánh.

Thượng đường nêu “Đại sư Vân Môn nói: Sông thiên theo sóng tĩnh, sơn hà đại địa không phải là sóng.” Sư dơ gậy lên nói: Hãy xem một chỗ khởi ngàn chỗ trăm chỗ mất mở. Một chỗ dứt ngàn chỗ, trăm chỗ không biết. Có hiểu không? Không hiểu thì về lại thiên đường.

Sư thượng đường nói: Thấy một thì mất ông mù, biết một thì mất ông nhắm, nhắm thì sinh vào nhân gian trên trời, mù thì ba đầu sáu tay. Nếu biện được ta cho ông thập chữ ngang dọc.

Sư thượng đường nói: Chữ dĩ không thành chữ bát, không phải hoa ưu đàm đang nở, ngửi không nghe mùi thơm, trở lại cười khách trên thuyền câu cá, không thích Nam sơn lại thích mũi ba ba.

Tăng hỏi: Một câu hỏi vạn dặm không mây, trời xanh ăn gậy, ý thế nào?

Sư nói: Quân theo ấn chuyển.

Tăng nói: Thế thì ở trong tay Hòa thượng.

Sư nói: Kiếm bén không chém người chết.

Sư thượng đường nói: Mùa xuân núi xanh trùng điệp. Nước xuân lộng trời trong, bao la giữa trời đất, một mình đứng trông đầu cùng. Sư bèn xuống tòa, rồi quay nhìn bảo thị giả: Vừa rồi có người đến phương trượng không?

- Có.

- Người làm giặc tâm rộng rang.

Sư thượng đường nói: Lớn không ngoài, nhỏ không trong, nửa khép nửa mở thành viên, thành hòn, lão Hồ đã cách tuyệt, nạp tử sai trái nhiều. Từ ngàn xưa vạn cổ dài dằng dặc, lấp sông lấp hố không người biết, lấy gậy dựng xuống đất nói: “Về thiên đường.”

Ngày nọ Sư thượng đường đại chúng vân tập, sư lấy gậy gác ngang trên đầu gối nói: Thế thì biết được, mù mắt người trong thiên hạ, lại ném gậy xuống nói: “Cứu lấy một nửa” Sư bèn xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Mười phương không vách đổ, chung quanh cũng không cửa, sạch trội trần trần trùng trục cũng u mê không thể lấy. Lão quán khô suốt xuất đầu không được tạm gác qua. Ta cưỡi trâu vào lỗ mũi ông. Gã tầm thường nghe người nói thế như gió qua đầu cây. Có gì ùng chỗ nói.

Sư thượng đường một không định, hai không thể, trên dưới tứ duy hoa đào, hoa hạnh đua nhau nở dưới gió xuân. Cây liễu cây dâu đều bị phá; Đáng thương Linh Vân ngày xưa vừa nói mê gặp Đạt Ma. Sư dơ gậy nói: Xỏ mũi Linh Vân rồi.

Sư thượng đường nói: Tơ rũ ngàn thước ý ở khe sâu, câu lia ba tấc câu được một người khéo tay. Hồi lâu nói: Câu người phụ mạng lên.

Một hôm Tiểu tham Sư dạy chúng: Tu Bồ-đề an tọa trong núi Chư Thiên, mưa tuông mưa hoa chư thiên ca ngợi. Tôn giả hỏi Chư Thiên ca ngợi gì?

- Con tôn trọng Tôn giả khéo nói Bát nhã ba la mật đa.

- Ta chưa từng nói một chữ đối với kinh bát nhã, sao ông lại ca ngợi?

- Tôn giả không nói con mới không nghe. Không nói, không nghe là chân thuyết bát nhã ba-la-mật-đa. Chư Thiên lại mưa hoa khắp mặt đất.

Sư nói: Tránh chỗ ồn náo cầu chỗ yên tĩnh, đời chưa có nơi đó, Ngài ngồi yên trong núi, một bọn hồ đồ, y lại có lão giả này không ở.

Hỏi: Mưa hoa trên không ca ngợi còn có người nào?

Sớm thấy bại trận rồi. Con trọng Tôn giả thuyết bát nhã ba la mật đa nước dơ khoát đầu.

Ta đối với bát nhã chưa từng nói một chữ.

Đồ cố chấp.

Tôn giả không nói thì con mới không nghe. Biết chỗ nào tốt xấu đều giống giả thường. Chỗ nào có ngày nay.

Sư lại gọi Đại chúng: Tuyết Đậu may là người vô sự.

Ông đến đây buồn tìm cái gì? Lấy gậy cùng một lúc đuổi xuống.

Sư thượng đường nêu: Tăng hỏi Triệu Châu: chí đạo không khó, chỉ ngại là lựa chọn. Người lúc ấy có khó khăn không?

Châu nói: Từng có người hỏi ta. Đến nỗi năm năm phân số không xuống.

Sư nói: Biết lời không thể chuyển chết lại xong. Đáng cho hai mươi gậy, gậy này phải có chỗ phân phó ông nếu biện không được, nói lời này hạnh lớn.

Dạy chúng nói: Sức xuân không khắp nơi. Cây khô cũng sinh hoa. Người chín năm không biết, mấy lần qua lưu sa. Sư bèn xuống tòa.

Có khi nói: Mã Tổ thẳng đường, Bách Trượng cuốn chiếu, chính lệnh không theo, bỏ cong làm thẳng.

Sư thượng đường nói: Như đất đánh vào núi, không biết sự cao và lở loi của núi, như đá ngậm ngọc, không biết sự không tỳ vết của ngọc. Ngày đi ba ngàn đêm đi tám trăm là ta thường dụng. Bỏ ném qua một bên nói: Mọi người thấy Bàn Sơn ở đâu? Nói mau! nói mau!

Sư thượng đường nêu Tăng hỏi Triệu Châu: Hai con rồng tranh ngọc, con nào người được?

- Bảo Tăng chỉ mặc xem.

Sư nói: Xem thì được, tranh thì không được. Thử nói giúp Tăng hay giúp Triệu Châu.

Sư thượng đường nói: Không phải Kim sắc đầu đà, chỗ có lý cũng không tuyệt. Sư bèn xuống tòa.

Ngày nọ Sư dạy chúng: Bà lão ở phía đông của thành, sinh cùng thời với Phật, một đời cùng sống mà không muốn gặp Phật, mỗi khi thấy Phật đến thì tránh, khắp nơi trên dưới đều tránh không kịp, bèn lấy tay bưng mặt, trong mười ngón tay đều thấy Phật. Chư thượng tòa. Bà ta tuy là lão già nhưng có khí tượng phu đã biết tránh. Hơi khó không khỏi

nên tức giận. Như nay không muốn thấy Phật, tức cho ông phải kiêng nhất lấy tay che mặt. Giống như dùng mắt sáng để nhìn, sẽ bảo môn hạ Tuyết Đậu, dạy ông học thiền lão bà.

Nêu Hoàng Bá vào đường, ngồi chỗ Nam Tuyên. Nam Tuyên hỏi: Trưởng lão hành đạo trong bao nhiêu năm?

- Trước Oai âm vương.

- Còn là con cháu vương lão sư. Hoàng Bá bèn đứng dậy đi.

Sư nói: Đáng tiếc Vương Lão Sư chỉ thấy đầu chùy bén. Ta lúc ấy nếu là Nam Tuyên, đợi y nói trước Oai Âm Vương bèn ngồi vị trí thứ hai khiến cho Hoàng Bá một đời dậy không nổi. Tuy vậy cũng phải cứu lấy Nam Tuyên.

Nêu Dực Sơn lâu rồi không thượng đường, Tri sự bạch rằng: Đại chúng muốn Hòa thượng chỉ bảo.

Dực Sơn nói: Dạy đánh chùy chuông. Đại chúng mới vân tập Sơn bèn đóng cửa. Tri sự lại thưa: Đã hứa vì đại chúng thượng đường vì sao một lời cũng không nói? Sơn nói: Kinh có kinh sư. Luận có luận sư. Đầu cần gì lão tăng!

Sư nói: Đáng tiếc lão Dực Sơn, đất bằng ăn cú đấm, hết đại địa đờ không nổi.

Nêu Thạch Cũng từng là thợ săn rượt đuổi con hươu qua am Mã đại sư hỏi: Có thấy con hươu của tôi không?

Đại sư nói: Ông là người nào?

- Con là thợ săn.

- Có biết bắn không?

- Biết bắn.

- Một mũi tên bắn mấy con?

- Một mũi tên bắn một con.

- Ông không biết bắn.

- Hòa thượng không biết bắn phải không?

- Ta biết bắn.

- Một mũi tên Hòa thượng bắn mấy con?

- Một mũi tên bắn một bầy.

- Tất cả sinh mạng đâu cần bắn.

- Ông đã như vậy, sao không tự bắn.

- Nếu dạy mõ giáp tự bắn thì không có chỗ buông tay.

- Gã này vô minh phiền não che lấp. Cũng vì thế lấy dao cắt tóc ở trong am hầu thầy.

Sư nói: Mã Đại Sư một mũi tên bắn một bầy thật tài tình, có chỗ

nào dùng không như Thạch Cũng một mũi tên bắn một con lại là tay thiện xạ.

Tuyết Đậu ngày nay bắt chước người xưa. Định phóng một mũi, quát to. Xem mũi tên lại nói: Trúng vậy. Rồi xuống tòa.

Nêu Đồng Quang Đế sai các Thiên Sư đang ngồi nói: Trẫm thu được vật quý Trung nguyên, chỉ vì không người trả giá.

Hưng Hóa nói: Như thế là vật quý vùng trung nguyên của bệ hạ. Để lấy hai tay (sư bịt đầu chân.)?

Hóa nói: Vật quý của quân vương ai dám trả giá.

Sư nói: Sở đắc Chí Tôn chỉ có thể xem một bên. Nếu chẳng phải tác gia Hưng Hóa, thường trả giá cao.

Sư thượng đường im lặng hồi lâu nói: Đại thí cửa mở không đóng. Bỗng nhiên có nạp tử ra nói: Tuyết Đậu ngã lui tám trăm vì sao lâm nguy không sợ người. Sư bèn xuống tòa.

Nêu Bảo Thọ hỏi Hồ Đình Giao: Chẳng tiện là Hồ Đình Giao.

- Không dám.

- Còn đóng được hư không không?

- Thỉnh Hòa thượng đánh phá tương lai.

Bảo Thọ liền đánh.

Giao nói: Chớ đánh nhằm mõ giáp.

- Về sau gặp nhiều miệng A sư, cùng ông chằm phá.

Sau đó đến Triệu Châu kể lại lời trước.

Hỏi: Không biết mõ giáp có lỗi gì?

Triệu Châu nói: Chỉ một một đường may. Còn không thể nào được.

Đồ Đình Giao nhân đó tỉnh ngộ.

Sư nói: Tuyết Đậu phải đánh ba người. Người thứ nhất là Triệu Châu, không lừa mắt Hồ Đình Giao.

Người thứ hai Bảo Thọ, không thể lấp được miệng Triệu Châu.

Người thứ ba Hồ Đình Giao, bỏ qua Bảo Thọ.

Sư dơ gậy nói: Liền có một người. Đại chúng tạm thời thối lui.

Sư gõ vào giường dây một cái rồi đứng dậy.

Sư thượng đường: Thiện Tài lúc khác ai hỏi. Cửa lầu gác mở, suốt ngày nhàn. Sư bèn xuống tòa.

Nêu vua Túc Tông hỏi Quốc sư: “Sau khi trăm tuổi, ngài cần vật gì? Xây tháp Vô Phùng cho lão tăng”.

- Xin sư cho kiêu tháp.

Quốc sư im lặng hồi lâu nói: Hiểu chưa?

- Không hiểu.

- Ta có đệ tử phó pháp là Đàm Nguyên rất am tường chuyện này. Hãy đến hỏi ông ta. Sau khi Quốc sư tịch. Để mời Đàm Nguyên đến để hỏi ý này thế nào?

Đàm Nguyên đáp: Phía nam sông Tương, phía bắc sông Đàm, trong đó có vàng ròng đủ cả một nước. Dưới cây không bóng hợp cùng thuyền. Trên điện lưu ly không tri thức.

Sư nói: Túc Tông lại không hiểu, Đàm Nguyên hiểu không? Chỉ tiêu hết cái thỉnh sư kiểu tháp chư vị Tổ sư Tây Thiên và Đông độ này. Gặp thì tát một cái không tránh khỏi lấy nam làm bắc.

Có người bên cạnh không chịu ra. Ta cần hỏi ông cái nào là tháp Vô Phùng.

Nêu ngày Vân Môn và Trường Khánh ở với Tuyết Phong.

Nhân nêu Thạch Cũng thấy Tăng liền nói: Xem mũi tên.

Tam Bình đến bèn mổ bụng ra. Thạch Cũng nói: Ba mươi năm một cung tên. Hai mũi tên chỉ bắn một nửa người Thánh nhân.

Vân Môn hỏi Trường Khánh: Làm sao nói khỏi được Thạch Cũng gọi là một nửa người Thánh nhân.

Khánh nói: Nếu không hoàn giá cả đâu biện được chân ngụy.

Vân Môn nói: Vào nước mới thấy có người dài.

Sư nói: Thạch Cũng muốn tiến lên bề gãy không khó, đâu có thể Tam Bình trúng đích. Thế thì Lão Túc muốn Tam Bình sống. Lại chưa khỏi cung tên.

Sư thượng đường nói: Một hoa nở xuân thiên hạ. Cổ Phật vì sao không tiện? Ông nếu thấu được cứu lấy Lão túc trong thiên hạ. Bỗng có nạp Tăng bước ra nói: Hòa thượng hãy tự cứu vậy chấp nhận y làm sư tử lông vàng.

Nêu Xá Lợi Phật hỏi Tu Bồ-đề: Trong mộng nói Lục ba-la-mật cùng với lúc thức đồng hay khác?

- Nghĩa này sâu xa ta không thể nói. Hội này có Đại sĩ Di Lặc ông đến đó hỏi.

Sư nói: Lúc ấy nếu không qua, theo sau với một mũi tên. Ai tên Di Lặc, ai là người Di Lặc bèn thấy ngói vỡ bằng tan được.

Nêu Phó Đại Sĩ nói: Muốn biết chỗ Phật đi.

Sư nói: Ba đời sáu mươi kiếp, một câu cuối cùng nạp Tăng thiên hạ nhảy không ra. Dù kẻ miệng trên vách chẳng có một lỗ xem qua rồi đánh.

Nêu Tử Hồ Hòa thượng lập một tấm bia sơn môn, trên bia có ghi

rằng: “Tử Hồ có con chó, trên lấy đầu người, dưới lấy chân người. Suy nghĩ thì mất thân mạng”.

Bấy giờ thấy tăng mới đến bèn hét: Coi chừng chó.

Tăng mới quay đầu. Hồ trở về phương trượng.

Sư nói: Trong chúng đều biết, ông Tăng này dính một miệng, dính thì dính rồi, không làm sao được ông Tăng này.

Dám hỏi mọi người Tử Hồ chó người dính thì chết. Vì sao Tăng còn. Như không biết mở mắt cứu được ông Tăng này. Giả sử Tử Hồ ra đời cần chết trăm ngàn vạn người có ích gì. Ta lúc ấy nếu thấy, trước hết đập tấm bia, sau đó vào viện. Lão thị giả hét “Xem chó”, cho y phóng ra đốt đuôi con cọp. Như nay mọi người cần thấy không?

Trời hơi tối, về lại thiền đường.

Sư thượng đường nói: Nước không có kiếm định loạn thì bốn biển yên ổn không phải là phần ngoài, còn có nhờ Thế Sơn vào cổng không?

Nhân Trung Sơn Chủ làm người nấu trà cho Sư.

Sư hỏi: Ông theo lệ uống trà, lấy gì báo đáp?

- Nhân gió thổi lửa.

Sư không chịu.

Tự thay nói khó làm Hòa thượng.

Lại nói: Có hiểu không?

Tăng nói không hiểu.

Sư nói: Ông phải nấu một hội trà mới được.

Nêu Trường Khánh dạy chúng: Đánh đạo bạn qua vai, một đời tham học việc xong.

Sư nói: Đúng là vậy, kim không đâm gió không vào. Có chỗ dụng nào?

Sư thượng đường nói: Ma kiết che thất tính suy chưa thành. Tỳ Da ngăn từ tài khéo đều hết. Còn có người nào kiểm điểm hai lão này xuất đầu không được ở không? Dù nhìn thấu suốt, còn có kẻ ngại, Sư lấy gậy đánh vào thiền sàng. Rồi xuống tòa.

Có khi nói: Chùy đánh vào cát, người thích thế giới trăm tạp toái.

Vì sao khắp nơi biết trì bát?

Lại nói: Người biết thì thường đến nước Hương Tích. Vì sao mắt mắt trên đầu gậy?

Ngày nọ nói: Nghĩa xuất Phong Niên tiết kiệm sống bất hiếu. Đối với Phật pháp biện tổn ích. Sư bèn xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Một trần một cõi Phật, một lá một Thích Ca. Đức Sơn sao lấy bia ở chợ. Lại nói: Vào rừng không động cỏ, vào nước không động sóng. Đầu Tử vì sao dưới chân có năm màu tía? Người nào thấu cửa thử biện xem?

Sư thượng đường nói: Việc bao là không biết gò núi, nằm gai đầu kê đá. Gã thường có chỗ dụng nào gọi dậy rồi đánh.

Có khi nói: Tất cả không phải là câu, lại khi người mắt mù. Còn có người ra được không?

Sư thượng đường nói: Tất cả pháp đều là Phật pháp, mịt mờ chẳng phải là quán đúng tất cả pháp tức chẳng phải tất cả pháp, lỗ mãng đồng với trống trời, thường cái danh, an cái thị lập cái phi. Hưởng đến đâu thấy lão Thích Ca. Còn hội không? Lấy gậy dụng xuống đất nói: Mỗi người thỉnh về thiên đường.

Dạy chúng nói: Cha mẹ cùng nhau ở, tôn ty khác địa vị.

Về phần nạp Tăng, là mở ra là nắm lại. Nếu biện được phân nửa viện cho ông.

Ngày nọ nói: Bảo Sơn đến cũng phải mở mắt, chớ để tay không trở về. Bèn xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Chỗ cơ luân chuyển tác giả còn mê, ngàn mắt đều mở gặp với anh.

Sư hỏi tăng mới đến: Xà-lê người nào? Tăng dơ tọa cụ.

Sư nói: Nhái nhảy không ra khỏi đấu.

- Nhảy vọt.

Sư bèn đánh.

Tăng lại đi.

Sư gọi lại.

Tăng lễ bái nói: Chỉ sợ Hòa thượng.

- Ta cần người lời nói việc làm. Ông lại đi làm gì?

- Đã khắp thiên hạ rồi.

Sư lại đánh năm gậy.

- Có chư vị ở.

- Ông mặc tình ăn gậy.

Sư gọi người thứ hai đến. Anh người xứ nào.

- Người Đỉnh Châu.

- Bại vậy.

- Trời xanh.

- Hai lớp công án.

- Vừa đúng.

Sư lấy gậy chỉ nói: Ông định nhảy vọt.

Tăng suy nghĩ. Sư cũng đánh năm roi.

Tham Đầu nói: Ông Tăng này ăn gậy không giống với mõ giáp.

Sư một lúc gọi đến gần trước. Tăng ấy trần trọng bèn đi. Sư theo sau cho một gậy.

Thượng đường nói: Cửa lớn kiếm khách sao ở. Im lặng hồi lâu Sư nói: Điểm danh tức không đến. Sư bèn xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Bọt huyền đồng vô ngại, dơ gậy lên nói: Bọt huyền được chỗ nào? Lại gõ một cái nói: Tây Thiên hai mươi tám Thánh, Đông Độ sáu vị Tổ. Lỗ mũi con mắt đều xuyên qua ở đây.

Sư thượng đường nói: Trước mắt không có pháp, ý ở trước mắt. Không phải pháp trước mắt. Chẳng phải nơi đến của mắt tai. Sư dơ gậy nói: Lão Giáp Sơn đi nơi nào sao không ra, trăm đầu cỏ gặp nhau với đại chúng. Lại dộng gậy xuống nói: Ở trong đây. Lại nói: Đồ dả hồ tinh, rút đầu đi. Bèn xuống tòa...

Tăng hỏi Ngưu Đầu chưa thấy Tứ Tổ là thế nào?

- Vừa không.

- Sau khi thấy thế nào?

- Ba đời sáu mươi kiếp.

- Tăng lễ bái.

Sư thở dài một tiếng.

Sư thượng đường nói: Một khi nêu không trả lời là sao?

Nêu được làm sao hiểu?

Sư thượng đường nói: Mưa lâu không tạnh, ngày nay tạnh.

Nạp tăng phơi rồi chưa? Hồi lâu tự nói: Phơi rồi.

Sư lại thâu, lại dơ gậy lên, đại chúng chớp mắt.

Sư nói: Không có người lanh lợi. Bèn xuống tòa đánh đuổi.

Dạy chúng rằng: Thí như hai con rồng tranh nhau quá châu. Có móng vuốt thì không được. Hoặc có nạp tăng hỏi: Đã là có móng vuốt vì sao không được? Xin đại chúng vì Tuyết Đậu hạ một chuyển ngữ.

Sư thượng đường Tăng hỏi: Thừa Hòa thượng có nói Đạo sĩ cưỡi trâu ngược, ý chỉ thế nào?

- Người bùn mắt đỏ.

- Không hiểu.

- Có mong hiểu gì. Sư liền xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Trời được một vì thanh, đất được một vì yên ổn. Nạp tăng được một không sóng gió nổi. Nếu ông biện được, họa không vào cửa nhà cẩn thận.

Nêu Tăng hỏi Kính Thanh: Học nhân thốt thỉnh sư trắc nhai.

- Còn được sống không?

Nếu không sống gặp người vui cười.

- Cũng là gã trong cố chấp.

Sư nói: Nạp tăng có việc kỳ đặc này, nếu một người, nửa người hồ tương bình chuyển, cổ Thánh cũng không luống ra một lần.

Hỏi: Thừa Hòa thượng có nói Kim cang khoán đúc sắt, ý chỉ thế nào?

- Ba đầu sáu tay.

- Học nhân không hỏi.

- Khiêng lên khiêng xuống.

Sư dơ gậy nói: Trời người giao tiếp, cả hai đều gặp nhau. Rất mênh mông làm sao bừa phủ. Xuyên thủng tạm rồi thả một bên trời ba mươi ba, hai mươi tám gõ rơi lại ở một chỗ.

Lại nói: Thối lui thối lui. Bèn đứng dậy đi.

Hỏi: Xưa có nói: Chín nhân chín bằng tám mươi mốt. Ý chỉ thế nào?

- Sư nói: Kim cang hiệp chưởng.

- Học nhân không hiểu.

- Quy y Phật pháp Tăng.

Sư thượng đường nói: Ứng duyên mà hóa vật, phương tiện gọi là trí. Dơ gậy gọi là gì? Ông nếu nói không được cũng cho đủ một mắt.

Sư thượng đường nêu Tuyết Phong dạy chúng rằng: Hết càn khôn là cửa giải thoát lấy tay kéo không chịu vào.

Tăng nói: Hòa thượng ngờ hải mỗ giáp không được.

Tăng nói: Cần vào làm gì. Sư nói: Trong ba người có một người được cứu, nếu biện không rõ trên đất bằng có vô số. Sư liền xuống tòa.

Ngày nọ nói: Đại giảng đường Động Khai này phương đồng vắng mặt trời lên thì tỏa sáng xuống, nửa đêm trăng tối mây mù tối tăm thì lại mù mịt, lỗ hồng bên cửa thì lại thấy thông, giữa tường vách thì lại thấy bịt, chỗ phân biệt thì lại thấy duyên, trong ngoan không thiêng là không tánh, nơi rậm rạp thì quanh co, trần tối. Lắng trong như khí, lại quán thanh tịnh theo lão Thích Ca nói gì còn với không còn. Vạn Thù ở trong đường này. Vạn Bồ-tát khắp nơi tìm không thấy. Vốn là đều ở trong đây. Kẻ lạnh lợi vừa thấy bèn xin bẻ gậy gậy.

Sư thượng đường nêu: Kính Thanh hỏi Tăng: Từ đâu đến?

- Thạch Kiều.

- Việc bốn phận là sao?
 - Mổ giáp từ Thạch Kiều đến.
 - Ta không hỏi Thạch Kiều của ông mà chỉ hỏi việc bốn phận là thế nào?

- Hòa thượng sao không lãnh hội lời nói?

Kính Thanh liền đánh.

Lời của mổ giáp.

- Ông chỉ ăn gậy, ta không phải nói đi.

Sư nói: Thế thì ý thế khi người, đâu phải duyên sự không cô khởi.. Ông Tăng này như có thể cần thận mới ủng hộ gậy thì phải là Kính Thanh tự ăn.

Nêu Đại Sư Vân Môn dạy chúng: Ông nếu không tương đương, hãy tìm chỗ vào đầu, vi trần chư Phật ở trên đầu lưỡi của ông. Ba Tạng Thánh giáo ở dưới gót chân ông không biết nhắm, bỏ tốt. Còn có người nhắm được không? Hãy ra trước chúng nói xem.

Sư nói: Thế thì duyên nuôi con. Đâu có thể ép lương thiện làm tiện. Lúc ấy bỗng có người không cam ra đánh ngã giường dây há không phải là kẻ đại trượng phu sao?

Tuy vậy, lại hỏi y cứ cái gì. Sư đưa gậy lên nói: Kịp hợp đình tù trí lớn, đánh vào giường dây một cái, rồi xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Cùng tội các huyền biện, từ một mảy lông cho đến thái hư, kết thế then chốt. Giống như một giọt nước đổ vào sông lớn chỉ bằng kẻ đi. Như có hiểu không? Khách dừng không xa.

Sư thượng đường nói: Thanh La nhân dứt lột mà được chức. Thăng lên đỉnh tùng lạnh, mây trắng nhạt, ra vào trong thái hư. Sư đưa gậy nói: Mất quốc sư ở trong đây, gã mù lòa đại triệt ngộ, chỗ nào được đến.

Ngày nọ nêu Cần Phong dạy chúng rằng: Nêu một không được, nêu hai. Phóng qua một cái rơi vào thứ hai. Vân Môn đại sư ra chúng nói: Hôm qua có người từ Thiên Thai đến, lại đi Nam Nhạc.

Cần Phong nói: Ngày mai không cần phổ thỉnh.

Sư nói: Chư thiên đức lão Vân Môn một chỉ biết nâng một tay. không thể một tay kéo. Còn có người cùng tương sức không? Thử bày nanh vuốt xem.

Sư thượng đường nói: Không có gió xuân thì hoa không nở. Hoa nở lại bị gió thổi rơi. Ông nếu rõ được câu khen chê chưa hẳn là nhân thiện mà chiêu quả ác. Nói xong Sư về thiền đường.

Ngày nọ Sư nói: Cổ nhân nói đó là cũng hình, Sư tịch lặng đó cũng tối. Chuyển biến trời đất tự tại tung hoành, cát sông mà dùng hỗn độn

mà vinh. Ai nghe mà không vui mừng, ai nghe không kinh sợ, làm sao lấy của báu vô giá, ẩn vào ấm nhập.

Sư lấy gậy gõ một cái nói: Đánh phá rồi, bảo ở chỗ nào?

Có khi nói: Lệnh không phạm, đại chúng phải y theo thi hành.

Sư thượng đường nói: Vạn pháp vốn nhàn, mà người ồn náo.

Quốc sư đi vào trong cột trụ, thấy không! Thấy không?

Im lặng hồi lâu Sư nói: Xuất đầu thì chết, nói xong về thiền đường.

Dạy chúng nói: Quay lại mà giao thiệp nhau. Dơ gậy lên nói: Trên đầu là trời dưới chân là đất, trước mắt nước biếc, sau lưng là núi xanh. Nạp tăng nói ta hội, bỗng như cưỡi lừa vào lỗ mũi ông, dất bò vào mắt ông, lại làm sao bàn luận.

Sư thượng đường nói: Muốn được hiện tiền chớ tồn thuận nghịch. Ở đây tham kiến Tổ sư rồi, lại mua giày cỏ hành cước ngoài ba ngàn dặm cũng bị Tuyết Đậu xỏ mũi.

Ngày nọ nêu Mã Tổ Thượng đường, đại chúng vân tập, Bách Trượng ra cuốn chiếu, Tổ bèn xuống tòa. Các phương có cho là kỳ đặc không? Có đúng không, nếu đúng. Thí như mẹ nước lấy con tôm làm mất. Nếu không đúng, lại không khen ngợi mưu đồ cái gì, gã tầm thường trong chúng đập loạn hưởng đến hỏi cổ nhân ý chỉ thế nào. Lại có kẻ không biết tốt xấu. Toan gọi khách Tiên -đà. Lại nói: Ngày mai lại đến trước tòa khổ thay! Khổ thay: Như vậy tự xưng là bậc Tông tượng, muốn mở con mắt của trời người, đợi năm lừa đi. Chư Thượng đường! Tuyết Đậu lúc ấy nếu thấy y ra cuốn chiếu sẽ đập vào bụng y một cái, khiến cho kẻ ngồi, người ngã đều dậy không được, người sau chẳng có sống đến bên bờ khỏi thấy bày ra há không mỗi mỗi gã anh linh còn hội không. Nói xong về thiền đường.

Sư thượng đường nói: Hư không là trống, Tu-di là chùy, người đánh thì nhiều người nghe rất ít. Thử hỏi: Ai là người biết đánh? Chớ hỏi Diêm Quan thích chỉ như Nam Tuyên nói Vương Lão Sư người không đánh trống bể. Pháp Nhãn đến Vương Lão Sư không đánh cả hai. Đã không thế nào một cái lại là ma la.

Sư thượng đường nói: Còn có kẻ xuất đầu trong chợ không? Sư im lặng hồi lâu nói: Không bằng vác gậy về núi đi, kêu dài một tiếng, sương khói dày đặc. Sư bèn xuống tòa.

Nêu Tăng hỏi Triệu Châu: Học nhân vừa vào tông lâm xin sư chỉ dạy.

- Ăn cháo chưa?

- Ăn cháo rồi.

- Rửa bát đi.

Đại sư Vân Môn nói: Lại nói có chỉ bày hay không chỉ bày. Nếu nói có thì hướng đến ông ta nói gì?

- Nếu nói không thì đâu được ngộ.

Sư nói: Ta không giống như Vân Môn vẽ rắn thêm chân lời nói ngay thẳng nói với ông. Người hỏi như sâu mọt đục gỗ. Người đáp ngẫu nhiên thành văn. Tuy nhiên lại mặt nạp tăng mù làm sao khỏi được lỗi này. Các nhân giả! Có hiểu chưa? Lại như Triệu Châu hỏi ăn cháo chưa mà ông Tăng này nói ăn cháo rồi. Tuyết Đậu cho ông cây gậy. Nói xong về thiền đường.

Nêu Đại sư Vân Môn nói: Hết mười phương thế giới cần khôn đại địa, lão Hòa thượng trong thiên hạ, lấy gậy vẽ một đường nói: Trăm thứ nát vụn.

Sư nói: Lão này đúng là vậy, nhưng chưa có đường thoát thân. Như nay cây gậy ở trong tay Tuyết Đậu. Lại đặt ngang cây gậy nói: Đông Tây Nam Bắc chỗ nào được đến.

Nêu Tăng hỏi Đầu Tử: Thế nào là mười thân của Như Lai?

Đầu Tử: Đứng dưới giường đây.

Lại hỏi: Phàm Thánh cách nhau bao xa?

- Đứng dưới giường đây.

Sư nói: Công án này mọi người không thể nào biết rõ. Nêu mà nêu thì nạp tăng đều là nghĩ nói xả nhà.

Tuyết Đậu không có ưu điểm phải không? Thử vì đại chúng nêu xem Phàm Thánh cách nhau bao xa?

Đầu Tử: Đứng dưới giường đây.

Thế nào là mười tâm Như Lai?

Đầu Tử: Đứng dưới giường đây. Hãy nói cùng với lời đưa ra lúc trước giống hay khác? Nếu nói giống, cho thượng tòa đủ một con mắt. Lại mở ra một tia đạo. Phàm Thánh cách nhau bao xa? Tỉnh thượng tọa xuống một chuyển ngữ.

- Thế nào là mười thân của Như Lai?

Đáp một chuyển ngữ. Chẳng những tham kiến Đầu Tử mà còn phải biết ưu điểm của Tuyết Đậu. Hoặc như đều nói đứng dưới giường đây thì tiếc lấy lông mày. Sư bèn xuống tòa.

Nêu Thượng tọa Động Sơn Thông mỗi lần thấy tăng mới đến thì hỏi: Con trâu đực Quy Sơn.

Sư thượng đường: Làm sao hiểu, trước sau đều không khế hợp.

Sư đến cũng hỏi.

Sư nói: Người sau gương mẫu.

Động Sơn định nói, sư lấy tọa cụ phát một cái rồi đi.

Động Sơn nói: Đến đây Thượng tòa.

Sư nói: Chưa tham đường.

Nêu Đại sư Vân Môn nói: Ba thừa mười hai phần giáo, Đạt Ma Tây Lai bỏ qua tức không thể. Nếu bỏ qua thì không mất một tiếng hét. Sư theo đó nêu rồi hét.

Lại nói: Đại chúng! Nếu hét thì rơi vào chỗ nào? Như cần lỗ mũi trời xa, người biện lấy một tiếng hét. Bèn xuống tòa.

Sư nhân việc dạy chúng: Ngăn tai mắt ở trong thai, che huyền tượng ngoài hư không, mà trách sự khác của cung thượng, biện khác về huyền tổ là người nào? Còn biết thế này không? Một người kia một người này gồm vốn ba người, tha cho một lần nói xong xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Tam Thập niên lai tầm kiếm khách. (Ba mươi năm nay tìm kiếm khách), có không có không? Kỷ hồi lạc điệp hựu trừu chí. (Mấy lần lá rơi lại chặt cành), mắt nạp tăng sáng mắt đi rồi. Tự từng nhất kiến đào hoa hậu. Từ lúc vừa thấy hoa đào sau đó lấp hết sông, hang hốc. Trục chí như kim cánh bất nghi. (Cho đến nay không dám nghi) tướng bại quân. Lấy gậy dựng xuống đất nói: “Xem”. Nói xong Sư xuống tòa.

Nêu Quy Tông hỏi Tăng: Đi đâu?

- Đi các nơi học Ngũ vị thiền.

- Ta trong đây có một vị thiền. Vì sao không học?

- Thế nào là Nhất vị thiền?

Tông liền đánh.

- Chớ đánh, con đã hiểu vậy.

- Ông hiểu gì?

- Tăng định mở miệng.

Tông lại đánh.

Hoàng Bá nghe vậy bèn nêu: Mã đại sư ra vào mười bốn thiện tri thức. Hỏi mỗi người đều nói tự do tự tại, chỉ có lão Quy Tông hơn một chút.

Sư nói: Lấy mạnh khi yếu có khó gì. Bao của ta có một vị thiền vì sao không học, chỉ hướng đến nói, đội y dơ lên có kẻ thường không mặc, chỉ mặc ăn, hồng! Hồng. Môn hạ Tuyết Đậu ai dám. Bèn xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Con ong muốn luyện tổ của nó, tướng mạnh giỏi không chết trong nhà. Nếu là gã này, mãi nghe nêu nhỏ đi lông

mày, bèn đi.

Một ngày sáu người mới đến, sư hỏi: Còn có thiền khách tác gia không?

Tham Đầu nói: Hòa thượng nói gì?

Sư nói: Điểm danh thì không đến.

Tăng suy nghĩ.

Sư bèn hét.

Tăng không nói.

Sư nói: Đầu rỗng đuôi rấn.

Lại hỏi Tăng thứ hai chỉ Tham Đầu nói: Hòa thượng hỏi sao không mong đáp. Sư cho một cú đấm.

Tăng không nói.

Sư bèn chỉ nói: Người thứ ba Tăng này không hay biết.

Sư nói: Như lãnh hội qua.

Thượng đường Tăng hỏi: Thế nào là thời tiết nhân duyên?

- Gã mù lòa.

Tăng bèn hét.

Sư nói: Trá sợ hãi.

Lại nói thí như thế giới hư hoại, đại thủy cạnh làm. Lúc ấy vô lượng chúng sinh, hoặc chết hoặc chưa chết đều cùng nhau sầu thương khóc lóc, ngưỡng vọng xa xăm đều nói cầu cứu, lúc ấy người người ở trời tứ thiên vừa thấy lớn tiếng hét ôi! Chúng sinh ta dự biết báo cho ông để được lên đây, ông đều không nghe như nay có chỗ cứu gì, bèn vỗ tay một cái nói về thiền đường.

Sư thượng đường nói: Trong càn khôn, giữa vũ trụ, trên đó có một báo vật treo trên vách. Đạt Ma chín năm không dám nhìn, nhưng nay tăng cần thấy đánh vào xương sống.

Sư thượng đường Tăng hỏi: Thế nào là Phật?

- râu tóc dựng ngược.

- Học nhân không hiểu.

- Chịu cười chịu khóc.

- Lại nói không tiện cũng không làm sao được.

Ông từ Giang nam Giang bắc đến, cái nói vì sao dè phá, Lạc Phố tham khắp không?

Sư thượng đường nói: Càn khôn lấy định tức không thể không.

Thế nào là câu “tay đánh trời trăng?”

Lại nói chu du khắp thiên hạ nói, ta biết lên đảnh núi Tu-di được mấy người.

Lại nói: Cát bước đã trải qua một cõi chư Phật, ông đi rách bao nhiêu đôi giày cỏ?

Sư thượng đường nói: Chim mỏ dài đậu dưới cây phượng, riu rít một câu ma tư xá, biển xanh không vào trận chiến, lại về ba mươi năm sau hãy ngộ đi. Đưa tay lên nói. Hồng, hồng Sư liền xuống tòa.

Sư thượng đường nêu: Ngày nọ ở trong chúng. Tăng hỏi: Thế nào là Phật?

Sư nói: Tứ chúng vây quanh.

Thế nào là Niết-bàn?

Dưới cây Song lâm.

Lại nói: Chính là kẻ cắt đỉnh chặt sất.

Sau cùng nói hội không kịp Sư bèn xuống tòa.

Có khi dựng đứng cây gậy nói: Cơ lớn trong tay, núi thái hoa to lớn. Lại dơ ngang gậy nói: Kính sáng trên đài, tuyết diễm như theo đường tắt đông tây. Lại lấy gậy vẽ một đường nói: So sánh lân thỏ cũng không gặp bèn xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Không cho một pháp làm đối, lại là vô tranh tam muội. Hoặc là gã này nghe ta ắt có thể quét sạch. Có chỗ nào gần. Tuy vậy, sau này chớ cô phụ người tốt, bèn xuống tòa.

Sư thượng đường nêu Người xưa nói: Gã mắt sáng không theo khuôn mẫu có sẵn. Ta tạm hỏi ông: Từ Đức Sơn đến Lâm Tế đánh hết hương đến ông không thể thi thố, ngôn ngữ hương đến ông cũng không được. Ta đã như thế ông hợp tất nhiên. Lại làm sao lộ được tin tức. Khiến cho Tuyết Đậu biết ông là gã gió không vào. Bèn xuống tòa.

Ngày nọ ba vị Tăng từ bị sư. Sư vịn cột nói: Trời không cửa đất không nhà, nạp tăng đi loạn định đến chỗ nào.

Tăng đều không đáp.

Sư biểu mặt ra khạc nói: Uống chi ăn cơm cháo của ta bao nhiêu bèn đẩy ra.

Dạy chúng rằng: Chính lệnh của Ma Kiệt, ví như khuôn cắt luyện vàng, ngôn từ của Tỳ Da như gã ôm cây đợi thỏ. Giả sử đến khai ngàn mắt chưa biện được then chốt, điểm không đến mây trắng ngàn dặm.

Nêu Vĩnh Gia nói: Lục bàn thần dụng không bất không Nhất lửa viên quang sắc phi sắc.

Sáu dùng thần thông không phải không không, một viên tròn sáng chẳng phải sắc.

Đại sư Vân Môn dơ gậy nói: là sắc chẳng phải sắc.

Sư nói: Tuyết Đậu thì không vậy. Một hạt tròn sáng thẳng mực chân như. Sáu loại thân dụng với bùn cùng nước, như cái mà mọi người sánh sứ thiết trai tạm gác lại, lấy trắng trong nước, hãy đem một câu hỏi.

Có khi nói: Đánh đầu tay áo, lãnh hội dưới nách, khoét mền chur vị mặc ý cắt. Núi nam nổi mây núi bắc đổ mưa.

Nạp tử làm sao nói hộ?

Ngày nọ Sư thượng đường. Đại chúng mới vân tập. Sư nói: Mặc cho mọi người chê trách, Sư liền xuống tòa.

Nêu Tăng hỏi Càn Phong: Mười phương Chư Phật một cửa Niết-bàn đầu đường ở chỗ nào?

- Ở đây.

Sư thay Tăng bèn hét.

Lại có Tăng hỏi Trường Khánh. Trường Khánh nói: Hỏi đệ nhị tòa trong pháp đường.

Sư thay Tăng nói: Sai.

Lại có Tăng hỏi Sư. Sư đáp: Rơi vào hầm hố.

Tự thay nói: Người làm giặc tâm rộng rang.

Tuyết Đậu nói: Trên đồng phân hiện một trượng sáu kim thân, gặp tiện thì quý. Trên khối thịt đỏ, vách đứng ngàn nhận gặp sáng thì tối. Nạp tăng lỗ mũi xa trời, thử biện Tuyết Đậu làm mất người.

Dạy chúng: Một pháp không thông vạn duyên mới thấu suốt. Hiểu và không hiểu thành bầy thành lũ, đánh đập một khi lấy đi, mặc cho càn khôn một mình trợ trợ, Sư bèn xuống tòa.

Tuyết Đậu nói: Sông thiền theo sóng tĩnh, biển định theo sóng xanh. Như cây gậy là sóng nạp tăng, bèn bầy dọc tám ngang. Bồng càn khôn đại địa làm sóng thì thấy nâng rào đỡ vách.

Hãy nói thích thủ hay thích lấy.

Ngày nọ Sư nói: Điện xuân đã chớp chim chưa kêu, câu mê thân thì không hỏi, ông thấu được một chữ làm sao nói.

Tuyết Đậu nói: Tổ biết gió hang biết mưa. Nạp tăng lạnh lợi chưa thể cho được, như hỏi thế nào, khổ thay thân Phật bà.

Nêu Mã Đại Sư nói: Tất cả ngôn ngữ là tông Đề Bà. Lấy đâu làm chủ. Vân Môn đại sư nói: Như nói chi là không người hỏi ta.

Ta bèn hỏi: Thế nào là tông Đề Bà?

- Tây thiên chín mươi sáu loại, ông là loại thấp nhất.

Sư nói: Mần đó bị ông tăng này đoạt rồi. Sư bèn xuống tòa.

Ngày nọ Sư nói: Núi sông không ngăn ngại, ánh sáng đều thấu

suốt khắp nơi. Phó Đại Sĩ cười lừa vào trong mũi của ông. Thấy ông không rõ về chùa Song Lâm Sư bèn xuống tòa.

Nêu Tăng hỏi Thuý Vi: Tự đến pháp tịch Hòa thượng thường tắm rửa thượng đường, không nhờ một pháp chỉ bảo, ý ở đâu?

Vi nói: Hiềm cái gì?

Tăng lại hỏi Động Sơn.

Sơn nói: Đâu ngờ được lão Tăng.

Sau đó có Tăng hỏi Pháp Nhãn.

Nhãn nói: Tổ sư đến.

Sư nói: Hai lão này bị ông tăng này xỏ mũi.

Chỉ có Pháp Nhãn cùng ông ta đồng tham, như là môn hạ Tuyết Đậu ăn gậy rồi đuổi ra.

Tuyết Đậu nói: Muôn thứ huyễn hóa, đều sinh Như Lai Viên Giác. Sư nói: Trụ trụ ba đời chư Phật là huyễn, sáu đời tổ sư là huyễn; Lão Hòa thượng trong thiên hạ là huyễn. Sư im lặng hồi lâu lấy gậy gõ vào giường dây một cái nói: Huyễn ra đi. Đại chúng suy nghĩ. Sư nói bọn thùng sơn này không có lỗ, lấy gậy cùng lúc đuổi xuống.

Nêu Giáp Sơn hỏi Tăng: Từ đâu đến?

- Hồ Nam đến.

- Từng đến Thạch Sương chưa?

- Muôn đường đi qua đâu được không đến.

Sư nói: Thừa nghe Thạch Sơn có quả bóng phải không?

- Hòa thượng cũng cần nhìn vọi vàng.

- Thế nào là quả bóng.

- Nhảy không ra.

- Thế nào là cán bóng?

- Chờ tay chân.

- Lão tăng chưa từng biết với Xà-lê ra đi.

Sư nói: Tuyết Đậu chính là ông Tăng này từ Thạch Sương đến.

Giáp Sơn vì sao nói không biết nhau.

Nêu Triệu Châu hỏi Tăng: Từ đâu đến?

- Tuyết Phong đến.

- Tuyết Phong gần đây có ngôn cú gì dạy chúng?

Tăng nói: Tuyết Phong nói Hết đại địa là Sa-môn một mắt.

Mọi người các ông đại tiểu tiện chỗ nào?

Triệu Châu nói: Ông nếu qua núi ta phụ ông cái bữa đi.

Sư nói: Ông Tăng này đã không từ Tuyết Phong đến, đáng tiếc cái bữa của Triệu Châu.

Nêu Tăng hỏi Thạch Sương: Ngoài ba ngàn dặm từ xa nghe Thạch Sương có một người không quay nhìn lại.

Sương nói: Đúng vậy.

Tăng hỏi: Chỉ như vạn tượng rõ ràng như vậy là quay nhìn hay không nhìn đến?

Thạch Sương: Ta nói không sợ chúng.

Tăng nói: Không sợ chúng là không hợp với vạn tượng. Thế nào là không quay nhìn?

Thạch Sương: Khắp các cõi không cất chứa.

Sư nói: Ai là người không quay nhìn?

Đạy chúng: Thế giới rộng bao la như thế vì sao xin mạng sống trong tay Tuyết Đậu?

Sư thượng Đường nói: Càn khôn nghiêng, trời trăng sao một lúc tối đen, nập Tăng đông tây không niệm, nam bắc không phân. Vậy làm sao thấy Tuyết Đậu?

Thượng đường Tăng hỏi: Khi tuyết phủ lấp cỏ lau thì thế nào?

Sư nói: Có mặt.

Tăng hỏi: Thế là lành là tốt.

Sư nói: Hai lớp công án. Lại thành một bài tụng:

*Tuyết phủ lô hoa dục mộ thiên
Tạ gia nhân bất tại ngư thuyền
Bạch ngư phóng khức vô tâm xứ
Không bả sơn đồng tặng thiết tiên.
(Tuyết phủ hoa lau trời sắp chiều.
Tạ người không ở thuyền câu cá.
Bạch ngư thả ra không chỗ tìm.
Rồng rang trể núi tặng roi sắt).*

Sư hỏi Đại Long: Lời nói im lặng là chẳng phải, chẳng lời chẳng im lặng lại trái, đều là đúng hay không đúng, lại là đại dụng hiện tiền. Khi ấy người biết có Đại Long là thế nào?

- Gã tầm thường có kiến giải như thế.

Sư nói: Lão này ngày nay ngồi võ băng tan.

Đế chiều Đại Long hỏi Sư: Ở đâu là chỗ lão Tăng ngồi võ băng tan.

Sư nói: Chuyển thấy không kham, nói xong phất tay đi ra.

Long nói: Không thể chịu được, không thể chịu được.

Sư nói: Không quay nhìn.

Sau đó kể lại việc này cho Phúc Nghiêm Nhã.

Nhã nói: Sao không có bốn phận lo lắng cho ông ta?

Sư nói: Hòa thượng phải mua giày cỏ hành cước mới được. Tăng hỏi: Chỉ ở trước mắt vì sao hai ba lần không thấy.

Sư nói: Cát tai nằm ngã ba đường.

Hỏi: Đâu đen chưa sinh mầm thì thế nào? Sư nói: Lừa dối ngựa dối.

- Sau khi sinh mầm thì thế nào?

- Thấm nước thấu cát.